

JAAAR VERSLAG

2022

MACZEK
MEMORIAL
BREDA

VOOR WOORD

Richard Tieskens

Beste lezer,

Onze Poolse bevrijders droegen bij aan een keerpunt in de moderne geschiedenis: het einde van de Tweede Wereldoorlog die een lange periode van vrede in Europa inluidde. De val van de Berlijnse muur in 1989 markeerde het einde van de Koude Oorlog tussen Oost en West en in de decennia hierna verdween de angst voor oorlog uit ons geheugen. Voor het eerst groeiden generaties in Nederland op in een klimaat van vrede en veiligheid.

Sinds februari 2022 weten we dat die niet vanzelfsprekend zijn en de actuele situatie onderstreept het belang van onze missie om blijvend aandacht te vragen voor deze kernwaarden waarvoor in onze regio met name de Eerste Poolse Pantserdivisie heeft gestreden.

Tegen deze achtergrond klinkt het ambivalent als ik vaststel dat het Maczek Memorial Breda een goed jaar achter de rug heeft. We hebben met tal van activiteiten bijgedragen aan onze brede doelstelling; het aantal bezoekers was aanzienlijk en in financiële zin schrijven we zwarte cijfers. Belangeloos droegen onze bevrijders bij aan het herstel van vrede en vrijheid in Breda. Belangeloosheid kenmerkt ook de inzet van onze vele vrijwilligers die een bijdrage leveren aan onze activiteiten. Ook hun motivatie komt niet voort uit persoonlijk gewin maar uit de overtuiging dat we het respect voor onze Poolse bevrijders levend houden en daarnaast bijdragen aan een samenleving waarin iedereen in een klimaat van vrede, veiligheid en verdraagzaamheid kan leven. Met dit Jaarverslag 2022 leggen we verantwoording af aan donateurs, overheden en fondsen die het mede mogelijk maken onze activiteiten toegankelijk te maken voor een breed publiek.

Op de tweede plaats informeren we onze relaties over onze bijdrage in 2022 maar zeker ook is het een eerbetoon aan alle vrijwilligers die samen het fundament vormen voor onze organisatie. Zij mogen trots zijn op alles wat ze samen in het afgelopen jaar hebben gepresteerd!

Met velen blijven we ons ook in 2023 inzetten voor ons Memorial. Tussen de regels door lees je al iets over ontwikkelingen en veranderingen die dit nieuwe jaar zichtbaar zijn en worden en bovendien lees je aan het slot meer over de doelstellingen die in dit nieuwe jaar extra aandacht vragen.

Richard Tieskens
Voorzitter Stichting Maczek Memorial Breda

INHOUDS OPGAVE

1. Verslag van het bestuur	6
1.1 Algemene identificatiegegevens	6
1.2 Samenstelling bestuur & directie	6
1.3 Organisatiestructuur	7
1.3.1 Directie	7
1.3.2 Vrijwilligers	7
2. Algemene terugblik	12
2.1 Besluiten	12
2.2 De ontwikkeling van het Maczek Memorial	14
3. Terugblik van de commissies	16
3.1 Commissie educatie	16
3.2 Programmacommissie	17
3.3 Conservatie	20
4. Vooruitblik naar 2023	22

HOOFD STUK 1

Verlag van het bestuur

1.1 Algemene identificatiegegevens

Gegevens rechtspersoon

Naam: Stichting Maczek Memorial Breda
Adres: Ettensebaan 17A
Postcode: 4812 XA
Plaats: Breda
KvK-nummer: 41103415
E-mailadres: Info@maczekmemorialbreda.nl

1.2 Samenstelling bestuur & directie

Voorzitter: R.G. (Richard) Tieskens
Penningmeester: B. (Bouke) de Boer
Secretaris: A.J.M. (Boy) van Eil
Conservator: R.M. (Robert) Buisman
Lid: E. (Ewa) van der Nat – Gregorkiewicz (tot 1 september 2022)
met ingang van 18 januari 2023 is benoemd:
K. (Katarzyna) Vannucci
Lid: I.A.R. (Ivo) Suurmeijer

1.3 Organisatiestructuur

1.3.1 Directie

Aan het begin van het verslag jaar namen we in goed overleg afscheid van onze directeur. Dat betekent dat ook de directietaken belegd zijn bij het bestuur.

Omdat we al uitstekende ervaringen hadden met onze vrijwilligers-coördinator (Conny Ruiten) is zij aanvankelijk voor 8 en later voor 12 uur per week benoemd als coördinator. Conny is belast met de inroostering van conciërges, gastvrouwen en gidsen; zij voert het dagelijks beheer van ons gebouw, gaat in gesprek met mogelijke nieuwe vrijwilligers, stemt af met de aanvragers voor groepsbezoeken en is het eerste aanspreekpunt voor vrijwilligers en diverse externe relaties.

Ons is gebleken dat een aangestelde coördinerende functie noodzakelijk is voor de continuïteit. Daarom is de aanstelling per 1 januari 2023 gecontinueerd. Het totale pakket aan werkzaamheden is echter groter geworden dan vooraf ingeschat. Dat is mede het gevolg van het (gelukkig!) toegenomen aantal activiteiten. Daarom zijn in 2023 naast Conny ook Marieke Van der Rijt - Bluekens en Maaïke De Man - Figge aangesteld. In totaliteit bedraagt hun aanstelling 24 uur. Alle drie hebben ze een eigen taakgebied en wanneer nodig vervangen ze elkaar.

1.3.2 Vrijwilligers

Het MMB telde in 2022 67 actieve vrijwilligers, waarvan een aantal deel uitmaakte van een of meerdere groepen en/of commissies. Deze zijn: Algemeen beheer (waaronder de conciërges), expositie (gastvrouwen/heren en gidsen), activiteiten, informatie & documentatie, conservatie en educatie.

Om de samenwerking te bevorderen hebben drie commissies een aanvoerder, die aanspreekpunt is voor bestuur en voor andere vrijwilligers.

Dat zijn:

Programmacommissie:	Conny Ruiten
Commissie Educatie:	Frank Jankowski
Commissie Conservatie:	Rob van Dommelen - medio 2022 werd hij opgevolgd door Jan Verschure

De drie commissies doen in dit document kort verslag van hun werkzaamheden in 2022. We benadrukken daarbij dat onze reguliere en bijzondere activiteiten alleen succesvol kunnen zijn zonder medewerking van en ondersteuning door tal van anderen, waaronder ook medewerkers die vooral achter de schermen werken: onze gidsen; gastvrouwen en -heren; conciërges; ondersteuners op het gebied van gebouwbeheer, ICT, sponsoring et cetera.

Organisatie & Vrijwilligers

In 2022 waren 67 vrijwilligers actief voor het MMB in één of meerdere commissies. Een afname van 3 ten opzichte van 2021. De belangrijkste redenen om te stoppen waren de gezondheid en een verandering van prioriteiten.

De grote, permanente commissies hadden een aanvoerder en commissievergaderingen. Eind 2022 is de Inrichtingscommissie toegevoegd die het bestuur gaat adviseren over de inrichting van het gebouw en de (permanente) tentoonstelling

Vrijwilligersbeleid

In 2022 zette het bestuur diverse stappen om het vrijwilligersbeleid concretere vorm te geven;

Nieuwsbrief

Iedere 4 - 6 weken verscheen een nieuwsbrief waarin vrijwilligers werden geïnformeerd door het bestuur en commissies over actuele onderwerpen. Daarnaast kregen ook individuele vrijwilligers welverdiende aandacht.

Kwartaalborrels

Vanaf begin 2022 organiseerde het MMB kwartaalborrels voor vrijwilligers. Onder het genot van een hapje en drankje ontmoetten vrijwilligers elkaar en werd meer verbinding gelegd tussen de verschillende groepen.

Werving & Selectie

Ook dit jaar ontwikkelde het bestuur diverse activiteiten op het gebied van werving & selectie. Naast mooie posters met QR-code en flyers uitgereikt bij de NAC-sjaal - beide ontworpen door onze eigen 'huisontwerpster' Lisa van de Beek - werden ook advertenties/oproepen geplaatst op Facebookgroepen van Princenhage, eigen social media en diverse internetsites.

Daarnaast startte het bestuur eind 2022 met een 'Member-get-member' actie. Een programma waarin vrijwilligers zelf vrijwilligers werven.

Selectie bestuursleden

Ook dit jaar namen vrijwilligers deel aan een ad hoc selectiecommissie voor een nieuw bestuurslid. Onder voorzitterschap van een bestuurslid voerden zij een gesprek met een kandidaat- bestuurslid en brachten daarna advies uit aan het bestuur. Dit leidde in januari 2023 tot de benoeming van Katarzyna 'Cashoo' Vannucci in het bestuur.

Deelname bestuursvergadering

Om bottom-up communicatie te stimuleren nodigden we iedere bestuursvergadering een commissie of groep uit om van gedachten te wisselen met het bestuur.

Privacy

Het bestuur stelde vast dat het MMB deels voldeed aan de eisen met betrekking tot de bescherming van persoonsgegevens zoals opgenomen in de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Met de vaststelling van het privacybeleid eind 2022 voldoet het MMB aan alle wettelijke eisen.

HOOFDSTUK 2

Algemene terugblik op 2022

In 2021 stelden we ons beleidsplan *'Op de schouders van Stanislaw Maczek'* op. Daarin beschrijven we de gewenste ontwikkeling van ons Maczek Memorial gedurende de eerste vijf jaren vanaf 2021. In 2021 werden we echter ernstig gehinderd door de beperkingen die de corona-pandemie tot gevolg had. We moesten voor een deel van de tijd gesloten blijven; de maximale groepsgrootte was beperkt en veel schoolklassen konden ons niet bezoeken. Per 1 maart 2022 vervielen eindelijk alle corona-maatregelen. Elders in dit jaarverslag lees je wat dit betekent voor het aantal activiteiten, het aantal openingsdagen en het aantal bezoekers.

Het bestuur hield in 2022 acht maal een reguliere bestuursvergadering; één maal in ons depot aan de Korte Raamstraat; de andere keren in het Maczek Memorial.

Om rechtstreeks van andere betrokkenen te horen over hun ervaringen nodigden we regelmatig diverse groepen uit om met ons bij gelegenheid van zo'n vergadering in gesprek te gaan. In 2022 waren dat de leden van de werkgroep Conservatie, de gastvrouwen en -heren en de coördinator. Ook in 2023 blijven we op deze wijze werken.

2.1 Besluiten

Tal van zaken vroegen om een bestuurlijke richting of besluit. Tal van onderwerpen die te maken hebben met de dagelijkse leiding en bedrijfsvoering laten we hier buiten beschouwing omdat het vanzelfsprekend is dat het bestuur aandacht heeft voor subsidieaanvragen en -verantwoordingen, het dagelijks beheer en de inrichting van het gebouw, de financiële administratie en het contact met externen. Een aantal in het oog springende besluiten noemen we hier:

- We worden de uitgever van een speciaal (Engelstalig) boek over de bevrijding door de Eerste Poolse Pantserdivisie. De bekende auteur en historicus Jack Didden (www.jackdidden.nl) is de auteur. De (Engelstalige) uitgave zal naar verwachting voorzien in een leemte en aan het einde van 2023 gereed zijn. De financiering wordt mede mogelijk gemaakt door het Mondriaanfonds;
- Zoals bekend hebben we in 2021 onze statuten aangepast en onze naam gewijzigd. In 2022 hebben we ter uitwerking van deze statuten een Bestuursreglement opgesteld. Het is een set van regels, taken en verplichtingen waar de bestuursleden individueel en gezamenlijk aan gebonden zijn;
- Onze financiële administratie is ondergebracht in een professioneel programma (Twinfield) dat overzicht en controle vereenvoudigt, facturering bespoedigt en de kwetsbaarheid reduceert;
- De invoering van de AVG (privacywetgeving) leidt ook voor ons tot verschillende verplichtingen; o.a. omdat wij gebruik maken van camerabeveiliging. Een protocol hierover is afgerond;
- Met de Stichting Helden van Breda en het Comité Bredase Vredesprijs organiseerden we gedurende 4 maanden een fototentoonstelling waarvoor de financiering bij ons memorial lag: deze werd financieel mogelijk gemaakt door het vFonds en de Gemeente Breda;
- Met Artifex onderzoeken we – gefinancierd door Brabant Herinnert - de mogelijkheden om een kunstwerk toe te voegen aan de openbare ruimte bij het Memorial. Dat heeft nog niet geleid tot vervolgstappen omdat dit pas aan de orde is als de ruimtelijke mogelijkheden en de financiering door Artifex worden onderzocht en positief worden ingeschat;
- Het project Digitalisering, gesubsidieerd door het Mondriaanfonds, is in uitvoering. In het kader van dit project worden digitale opnames van onze collectie (hardware, foto's en bijzondere documenten) gemaakt en ontsloten via de website. We werken hierin samen met Brabant Erfgoed van de provincie Noord-Brabant.
- Het Collectieplan is under construction; Dat bevat tevens de mogelijkheden om de collectie digitaal te ontsluiten. Het collectieplan zal daarnaast een maatstaf vormen wanneer het gaat om aanvullen of afstoten van elementen.
- Binnen onze organisatie is een Inrichtingscommissie gevormd die in beginsel mandaat heeft bij de inrichting (of aanpassing daarvan) van het Memorial. Het bestuur, de coördinator en de Conservatiegroep zijn hierin vertegenwoordigd.
- We verbinden ons waar mogelijk met andere organisaties in Breda die actief zijn op het gebied van Cultuur of Erfgoed. We participeren daarom in het gemeentelijke Erfgoedoverleg en bespreken (of hebben) samenwerkingsmogelijkheden met De Nieuwe Veste, Stadsarchief en Bredaas Museum. Samen onderzoeken we de expositiemogelijkheden.
- Met financiële steun van de Stichting Vrienden van het Maczek Memorial kan de Educatiecommissie aan de slag met het actualiseren van het filmmateriaal; dezelfde Stichting maakte het mogelijk een piano aan te schaffen die de mogelijkheden vergroot.

2.2 De ontwikkeling van het Maczek Memorial

In ons beleidsplan (Op de schouders van Stanislaw Maczek) beschrijven we de richting en resultaten van de eerste vijf jaren. Het eerste jaar van deze periode werden we ernstig gehinderd door corona-beperkingen. Vanaf februari 2022 was dat niet meer het geval en kunnen we zien of de richting herkenbaar is en of onze ambitie reëel was.

Als we terugblikken op 2022 in relatie tot dit beleidsplan dat mogen we vaststellen dat inmiddels verschillende doelstellingen (die nog voor 2021 waren geformuleerd) zijn gerealiseerd:

- De financiële bijdrage van Vrienden en Ambassadeurs/donateurs is, in goed overleg met het bestuur van de Stichting Vrienden van het Maczek memorial, geharmoniseerd;
- De winkelfunctie is opnieuw ingericht en de horeca-mogelijkheden zijn vergroot. Gereserveerde groepen kunnen vooraf hun horeca-wensen aangeven; de merchandising is beperkt uitgebreid. De "NAC-sjaal" springt daarbij in het oog. Hoewel het onze wens is dat we over ruimere structurele subsidiemiddelen kunnen beschikken (zie hieronder) zijn we er in geslaagd het boekjaar met een positief saldo af te sluiten.
- We ontvingen al in 2022 ruim 40 schoolklassen uit het primair onderwijs en bovendien hebben we voor het eerst klassen uit het Voortgezet onderwijs verwelkomd;
- De samenwerking met andere organisaties in onze regio is verder uitgebouwd. Diverse organisaties kwamen bij ons op bezoek.: De Nieuwe Veste ondersteunde enkele activiteiten in muzikale zin; met NAC Breda werd de NAC-sjaal op de markt gebracht, met het Stadsarchief en Stedelijk Museum bespreken we de samenwerkingsmogelijkheden bij toekomstige exposities en in het gemeentelijk Erfgoedoverleg ontmoeten we andere musea en erfgoedorganisaties. Met het comité Bredase Vredesprijs organiseerden we de uitreiking van deze prijs in ons memorial en met de Stichting helden van Breda maakten we een foto-expositie die in de zomermaanden bij ons werd getoond.

Er zijn ook doelstellingen die nog niet haalbaar bleken:

- Een structurele financiële ondersteuning door de provincie werd nog niet gerealiseerd. Gelukkig is de gemeentelijke subsidie voor deze bestuursperiode structureel. Daarnaast zijn er fondsen die projecten in financiële zin ondersteunen.
- De verruiming van de reguliere openingstijden (van drie naar 4 dagen) bleek nog niet haalbaar. We kunnen gelukkig vaststellen dat het aantal bezoekers hoger was dan geraamd. Het aantal bezoekers op de woensdagmiddag blijft echter achter op de aantallen die we op zaterdag en zondag mogen verwelkomen. Dat is op zich niet verrassend en bovendien zijn we ook op veel dagen actief geweest buiten de reguliere openingsdagen. Maar het heeft het bestuur doen besluiten om eerst in te zetten op het verhogen van de efficiency om op woensdag open te blijven alvorens een vierde reguliere openingsdag kan worden toegevoegd.

HOOFD STUK 3

Terugblik van de commissies

3.1 Commissie educatie

Na alle coronaperikelen was het een genot om in 2022 weer helemaal aan de slag te kunnen gaan, zoals de educatiecommissie graag wilde.

Een paar cijfers:

- 35 groepen basisonderwijs kwamen op bezoek, ondanks het feit dat veel scholen nog wat terughoudend waren na de lockdowns. Totaal ging het om 753 leerlingen. In november werd de 1000ste leerling sinds de opening ontvangen, een leerling van Kbs De Boomgaard. In 2021 was Kbs De Boomgaard ook de eerste school die het Memorial bezocht.
 - Vijf groepen voortgezet onderwijs, samen 70 leerlingen. De start met het VO is gemaakt en momenteel zijn er contacten met meerdere scholen, die zeker schoolbezoeken gaan opleveren.
- In 2023 verwacht de commissie dat er naast de "vaste klanten" een aantal nieuwe scholen op bezoek komt. Tot de zomervakantie staan er al 30 groepen ingepland, niet alleen uit Breda, maar ook uit Den Hout, Molenschot en Tilburg.

Door een bijdrage van de Stichting Vrienden kon een nieuwe laptop worden aangeschaft. Tevens werd een nieuwe lichting van 1000 werkboekjes gedrukt. De voorbereidingen voor een nieuwe film liepen wat vertraging op. Spijtig dat de kartrekker van dit onderdeel, Bob van der Nat, om gezondheidsredenen moest afhaken. Inmiddels is de draad door de commissie weer opgepakt.

De Educatiecommissie bestaat momenteel uit Wanda Smigielski, Wadec Salewicz, Roel Noga, Jean-Paul Oudenaarden, Marieke van der Rijt-Bluekens, Jos Noga, Maartje Timmermans en Frank Janowski.

Verder is er een vast aantal ondersteuners, waarop we bij schoolbezoeken kunnen rekenen: Friso van Aken, Ed Cuber, Simone van Dongen, Timon Hanny, Maaïke de Man-Figge, Marianne Marijnissen, Peter Marijnissen, Kees Rutten en Wim Verweijmeren

3.2 Programmacommissie

We startten het jaar met een lockdown, wat automatisch betekende dat er niets georganiseerd kon worden. Vanaf maart werden alle corona maatregelen losgelaten en konden we als programmacommissie weer activiteiten organiseren. De actieve leden van de programmacommissie waren Conny Ruiten, Roel Noga, Bozena Rijnbout, Timon Hanny, Justyna Kochel, Reginald Kluitmans, Mos Mosquiera en Wadec Salewicz.

2022 was het 'Jaar van de drie generaals'

Drie Poolse generaals die allen in het jaar 1892 zijn geboren: Generaal Maczek, Generaal Sosabowski en Generaal Anders. In 2022 was dat 130 jaar geleden en daarom is er over elke van deze generaals een speciale avond georganiseerd.

- We startten deze reeks op 31 maart, de geboortedag van generaal Maczek. Ter ere van hem toonden we een film over zijn leven: Generaal Maczek: De Onoverwinnelijke. Tijdens deze avond was ook zijn kleindochter, Karolina Maczek, aanwezig.
- In juni stond generaal Sosabowski op het programma. Hal Sosabowski gaf een boeiende lezing over zijn overgrootvader voor een volle zaal. Het werd een succesvolle avond waarbij ook Prof. dr. Ben Schoenmaker aanwezig was om de toehoorders meer te vertellen over de krijgsverrichtingen van generaal Sosabowski en zijn mannen tijdens hun inzet bij de Operatie Market Garden.
- In augustus werd het leven van generaal Anders toegelicht. Op zaterdag was er dankzij de inzet van Serce Polski een concert in de Luthersekerk in Breda en die avond gaf Jerzy Saryusz Makowski een lezing in het MMB over Generaal Władysław Anders en het Tweede Poolse Legerkorps.

Helden zijn van alle tijden

We werkten samen met twee Bredase organisaties: Helden van Breda en het Comité Bredase Vredesprijs. Onder de noemer 'Helden zijn van alle tijden' zijn we 6 maanden met elkaar opgetrokken en hebben we de volgende activiteiten georganiseerd, mede dankzij een subsidie van de gemeente Breda en het vFonds:

Lezing Frans Osinga

Professor Frans Osinga gaf op 1 april een toelichting over de achtergronden van het conflict en is ingaan op de actuele situatie in Oekraïne.

Fototentoonstelling 'Helden zijn van alle tijden'

Met foto's van helden uit 1944 en helden uit deze tijd, deze expositie was te bezichtigen in het MMB van mei t/m september 2022. De fototentoonstelling is op 19 mei feestelijk geopend. Op deze avond werden eveneens de drie organisaties voorgesteld en werden een aantal Helden van Breda en oud-winnaars van de Bredase Vredesprijs geïnterviewd.

Documentaire avond met de Vlaamse filmmaker Bart Verstockt

Op 5 mei toonden we twee documentaires die werden ingeleid door de filmmaker: Sylwester & Fighting for Others, dying for Poland.

Uitreiking Bredase Vredesprijs

Op 21 september werd de Bredase Vredesprijs in het MMB uitgereikt door Burgemeester Depla. Voorheen werd deze prijs bij de KMA uitgereikt maar dit zal waarschijnlijk in het vervolg bij het MMB plaatsvinden.

DNA Breda

In september sloten we aan bij het programma van het Chassé Theater. Met DNA Breda willen zij het karakter van Breda en alles wat daarbij hoort in de vorm van een festival aanbieden.

Op zaterdagmiddag 10 september hebben we het volgende programma samengesteld: De documentaire 'In het spoor van de Poolse bevrijders' werd getoond voorafgaand door een inleiding van de filmmaker. Na de docu was er een vraag & antwoord met drie nazaten van Poolse bevrijders. Daarna konden belangstellenden een wandeling langs Poolse sporen in Breda maken onder begeleiding van een gids van het MMB.

Open Monumenten Dagen

Op 10 en 11 september stelden we onze deuren kosteloos open voor publiek. Beide dagen zijn er in totaal 200 bezoekers geweest.

Voorstelling: 'Emigranten'

Op 17 september werd in het MMB een voorstelling van regisseur Hanna Buda opgevoerd. 'Emigranten' liet zien hoe moeilijk het is om een nieuw leven te beginnen in een nieuw land. Afgewisseld met grappige en hartverwarmende situaties.

Stadsarchief Breda

Samen met het Stadsarchief hebben we de elektriciteitskast op de kruising van de Ettensebaan beplakt met een iconische foto van Generaal Maczek en een bijpassende tekst.

Oktober: Maand van de geschiedenis

Donderdagavond 13 oktober werd in het MMB een lezing gehouden over de 'Enigma', de nog altijd tot de verbeelding sprekende codeermachine die een grote rol speelde tijdens de Tweede Wereldoorlog.

Uitreiking prijs 'Polen door de lens van een Pools kind'

In november konden bezoekers de beste ingezonden foto's bekijken van de fotowedstrijd 'Polen door de lens van een Pools kind'. De foto's zijn gemaakt door Poolse kinderen van 4-18 jaar tijdens hun vakanties in Polen.

Poolse vrouwen in het Verzet: van Warschau tot Kamp Oberlangen

Op 15 december stond het MMB in het teken van Poolse vrouwen. Op deze avond toonden we de documentaire 'Konspirantinnen' en na afloop was er gelegenheid om vragen te stellen aan Jan Mucharowski. Jan is de zoon van Franek en Janina Mucharowski. Franek was een soldaat in de 1e PPD en Janina was gevangen genomen in kamp Oberlangen.

Chopin avond voor vrijwilligers

We wilden graag de vrijwilligers als eerste laten ervaren hoe het is om in het Memorial een muziekavond te beleven. Roel Noga speelde op 17 november enkele bekende werken van de Poolse componist Frédéric Chopin, die als banneling in Frankrijk leefde. Hij is ingegaan op de gevoelens van heimwee, strijd lust en machteloosheid waarmee zijn muziek is verweven.

Kerstavond in het Memorial

Op 23 december werd voor vrijwilligers een kerstavond georganiseerd. Onder het genot van een hapje en een drankje werd het jaar muzikaal afgesloten met Poolse kersliedjes. De twee zangeressen werden door Roel Noga op de piano begeleid. Tijdens deze avond werden er lichtjes bij de graven op het ereveld geplaatst. Een traditie die elke kerstavond plaatsvindt.

3.3 Conservatie

Het conservatieteam werkt dikwijls in ons depot en buiten de reguliere activiteiten van het Memorial. Het bestaat uit Het conservatie team bestaat: Jos Noga; Pawel Nagorny; Albert Bugaj; Merijn Cuber; Michiel Wierenga; Mike Streefkerk; Cees Evers; Mathé van Veen; Tomasz Rynkun; Robert Buisman en Jan Verschure.

Afgelopen jaar hebben we weer verschillende bijzondere en unieke items mogen ontvangen voor de collectie van het Memorial. De nieuwe schenkingen proberen wij extra aandacht te geven door ze te vermelden en te beschrijven in de nieuwsbrief, de website en op onze Facebookpagina. Sinds kort stellen we de nieuwe schenkingen ten toon in een tafelvitrine in het MMB. Op deze manier willen wij de nieuwe schenkingen niet onopgemerkt in het depot laten verdwijnen. Daarnaast willen we onze bezoekers "prikkel" om historisch belangrijke items te schenken aan het MMB. Er wordt op dit moment gewerkt aan een idee om de schenkingsakte te digitaliseren en te vereenvoudigen.

In het Memorial is – door de verharende Stichting Generaal Maczek memorial - het ophangstelsel uitgebreid op verschillende plekken waardoor er meer ruimte is ontstaan voor de vaste expositie en natuurlijk de eigen deelexposities en gastexposities. Het iconische triptiek van Stefanoff heeft nu een plek gekregen in de "chambre de reflection". Afgelopen jaar zijn er verschillende deelexposities geweest en ook komend jaar zullen er weer enkele volgen. Zo staat vanaf medio april een expositie over "De vlucht" op de planning, een aangrijpende gebeurtenis uit de Bredase geschiedenis. In het najaar van 2023 staat er een overzichtstentoonstelling gepland van het werk van Stefanoff. Het project Digitalisering, gesubsidieerd door het Mondriaanfonds, is in uitvoering. In het kader van dit project worden digitale opnames van onze collectie (hardware, foto's en bijzondere documenten) gemaakt en ontsloten via de website. We werken hierin samen met Brabant Erfgoed van de provincie Noord Brabant.

In 2023 hopen we extra spots aan te kunnen schaffen als aanvulling op de extra rails, zodat in de toekomst de deeltentoonstellingen nog beter tot hun recht komen.

In de bibliotheek zijn de geselecteerde boeken op nummer gezet door Willemijn en in de vrije ruimte in de onderkasten is inmiddels een groot deel van de fotocollectie en een deel van het archief opgeslagen. Het is de bedoeling dat uiteindelijk heel de fotocollectie en de archieven vanuit het depot naar het Memorial verhuizen. In de technische ruimte in het Memorial is een begin gemaakt met het creëren van extra opslagruimte.

In het depot is het afgelopen jaar ook al behoorlijk wat ruimte gecreëerd door extra stellages te maken en veel overvloedige spullen op te ruimen. Bijna heel de collectie is nu uit de dozen en ligt in stellages. Zo is de collectie een stuk overzichtelijker geworden en kan er dit jaar een begin worden gemaakt met het opnieuw beoordelen van onze collectie. Zo kan er op verantwoorde wijze gekeken worden naar welke items er niet binnen de collectie passen en deze op een passende manier af te stoten. Hetzelfde geldt voor de boeken die uit de bibliotheek zijn verwijderd en nu in het depot liggen opgeslagen.

Het beoordelen van de collectie is onderdeel van het project digitalisering van de gehele collectie. Alle voor de collectie geschikt beoordeelde items worden (opnieuw) gefotografeerd in de nog aan te schaffen fotostudio in het depot. Bij het aanschaffen en opzetten van de studio krijgen wij ondersteuning van Harold Drinhuyzen. Ook wordt nog bekeken of de nummering van de items logischer kan.

In het depot is een begin gemaakt met het samenvoegen van de 2 archieven over de Poolse veteranen. Zo was er het uitgebreide archief van Diepstraten, dat ook beschreven staat in de digitale bibliotheek en het archief van Joop Bakker. Dit archief ligt in het depot opgeslagen in dozen en is niet digitaal vast gelegd. Alle documentatie wordt nu in één archief samengevoegd en digitaal gemaakt.

Na een lange staat van dienst heeft Rob van Dommelen afgelopen jaar besloten om zijn werkzaamheden als conservator te beëindigen. Gelukkig blijft hij vrijwilliger van het Memorial en vervult hij een adviserende en ondersteunende rol bij conservatie. Jan Verschure neemt het over grote deel van zijn taken over. Wendy Dujardin neemt zijn taken van het beheer van de shop over. Mathé van Veen zal de schenkingsaktes blijven doen.

HOOFD STUK 4

Vooruitblik naar 2023

Natuurlijk blijven we doorgaan met de verdere ontwikkeling van ons Memorial: we ontvangen onze bezoekers, organiseren activiteiten, bouwen de samenwerking verder uit, ontvangen schoolklassen, digitaliseren onze collectie, conserveren onze items.

Voor 2023 hebben we een aantal aandachtspunten geformuleerd die natuurlijk een verdere uitwerking zijn van het beleidsplan "Op de schouders van Stanislaw Maczek" dat we eerder samen met vrijwilligers schreven en waarin we hebben toegelicht in welke richting we het memorial verder ontwikkelen.

In 2023 hebben we meer aandacht voor signalering en communicatie. We merken nog te vaak dat ook Bredanaars niet bekend zijn met het Maczek Memorial en / of niet op de hoogte zijn van de veelheid aan activiteiten die voor hen toegankelijk zijn.

In ons Memorial vormt het verhaal van de bevrijding van Breda door de eerste Poolse Pantserdivisie het fundament en onze inspiratiebron. Die geschiedenis houden we levend.

"Ontdek gisteren, begrijp vandaag" Dat thema staat centraal in de maand van de geschiedenis (oktober) en verwoordt prima onze missie; onze Poolse bevrijders herstelden hier de democratie, vrijheid, gelijkheid, vrede. De algemene waarden die wij koesteren en die niet vanzelfsprekend zijn. Daarom willen we in 2023 zeker ook activiteiten ontplooiën of huisvesten die deze waarden centraal stellen.

